

TORAH OHR • PARSHAS VAYECHI • MAAMAR 4

חכלילי עינים מיינ ולבן שנים מחלב

La rougeur des yeux due au vin et
la blancheur des dents due au lait

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/4/

1 חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב. הנה גבי יין כתיב תירושי המשמח אלקים כוי.

« Les yeux rougis par le vin, et les dents blanches de lait. » Or, au sujet du vin, il est écrit : « Mon vin, qui réjouit D.ieu », etc.

ולהבין מהו בחי' יין המשמח אלקים ואיך יהיה כחו גדול כ"כ [כל כך] לשמח אלקים. הנה אמרו נכנס יין יצא סוד.

Pour comprendre : quel est le niveau du vin « qui réjouit D.ieu », et comment sa force peut-elle être si grande qu'elle réjouisse D.ieu ? Or, [les Sages] ont dit : « Le vin entre, le secret sort. »

2 והענין כי בתורה יש ב' בחי' יין וחלב וכדכתיב לכו שברו ואכלו כוי בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב.

L'explication est que dans la Torah se trouvent deux niveaux, le vin et le lait, comme il est écrit : « Venez, achetez et mangez », etc., « sans argent et sans prix, du vin et du lait ».

וביאור הדבר כי הנה יש ב' אהבות אה"ע [אהבת עולם] ואה"ר [ואהבה רבה]. אהבת עולם היא האהבה הגלויה.

Pour expliquer cela : il existe deux amours, ahavas olam (« amour du monde ») et ahavah rabbah (« grand amour »). Ahavas olam est l'amour révélé.

3 ואה"ר [ואהבה רבה] היא אהבה המסותרת. ולהבין למה נק' האהבה המסותרת בשם אה"ר [אהבה רבה]. אך

הנה אה"ע [אהבת עולם] היא האהבה שנלקחה מעולמות דהיינו מחמת התבוננות איך שהוא ית' מחדש בטובו כוי. ומהוה מאין ליש בכל יום מבחי' מל' ית'

Et ahavah rabbah [grand amour] est l'amour caché. Pour comprendre pourquoi l'amour caché est appelé ahavah rabbah : or, ahavas olam [amour du monde] est l'amour qui provient des mondes, c'est-à-dire de la contemplation de la manière dont Lui, béni soit-Il, « renouvelle dans Sa bonté », etc., et fait passer chaque jour du néant à l'existence, depuis le niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), béni soit-Il.

כי מלכותך מכ"ע [מלכות כל עולמים] כתיב שכל עולמים עליונים ותחתונים הם חיים וקיימים מבחי' מלכותו ית' ממכ"ע [ממלא כל עולמין] וסוכ"ע ואתה מחיה את כולם.

Car il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes » : tous les mondes, supérieurs et inférieurs, tirent leur vie et leur existence du niveau de Sa Mal'hout, béni soit-Il — la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) —, « et Tu leur donnes à tous la vie ».

4 ואינו כדמיון הנשמה שמחיה את הגוף. שהחיות מתפשט ומתלבש בגוף ממש להחיותו. כי הוא ית' קדוש ומובדל כו'. רק התפשטות בחי' שם בלבד. דהיינו מחמת כי מלך שמו נקי עליהם.

Et cela ne ressemble pas à l'âme qui donne la vie au corps, où la force vitale se répand et s'enveloppe véritablement dans le corps lui-même afin de lui donner vie. Car Lui, béni soit-Il, est saint et séparé, etc. Au contraire, [il s'agit] seulement d'une extension de l'aspect d'un nom, c'est-à-dire parce que Son nom de Roi est appelé sur eux.

5 וכמאמר ישתבח שמך לעד פי' לעד עד אין קץ כו'. וע"ז אנו אומרים אישיר [אמן יהא שמיא רבא] מברך לעלם ולעלמי עלמיא יתברך. פי' שאנו מתפללים ומבקשים שיהיה שם זה בבחי' ברכה והמשכה מהעלם אל הגילוי.

Comme dans cette formule: «Que Ton Nom soit loué à jamais (la'ad)»: «à jamais» signifie sans fin, etc. À ce sujet, nous disons: «Amen, que Son grand Nom soit béni à jamais et pour toute éternité (le'alam oule'almei almaya); qu'Il soit béni.» Cela signifie que nous prions et demandons que ce Nom soit dans un état de bénédiction et de déversement, de l'occultation vers la révélation.

דהיינו שלא יהי' [יהיה] בבחי' העלם והסתר פנים אצלינו בידיעת אנשים מלומדה בלבד שאין זה אלא בבחי' הודאה. אבל בחי' ברכה היא בחי' גילוי ממש במוחו ולבו באמת לאמתו.

C'est-à-dire qu'il ne soit pas pour nous dans un état d'occultation et de dissimulation de la Face, connu seulement par une connaissance acquise par routine, qui n'est rien de plus que le niveau de la reconnaissance. Mais le niveau de la bénédiction est celui d'une révélation véritable dans l'intellect et le cœur, en toute vérité.

6 ושיהי' [וישיהיה] גילוי זה נמשך לעלם ולעלמי עלמא אפי' [אפילו] בעולמות התחתונים כמו בעוה"ז הגשמי וכענין שנאמר ברוך ה' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם.

Et que cette révélation soit attirée «vers le monde et vers les mondes des mondes» (le'alam ule'almei almaya), jusque dans les mondes inférieurs, tels que ce monde matériel ; comme il est dit : «Béni soit Havaya, le Dieu d'Israël, d'un monde à l'autre.»

ועד"י תקנו כל פסוד"י [פסוקי דזמרה] מב"ש [מברוך שאמר] עד ק"ש [קריאת שמע] להאריך ולהרחיב הדבור כשבחו של מקום איך שמלכותו הוא מכ"ע [מלכות כל עולמים].

Dans cette même veine, [les Sages] ont institué l'ensemble des Pessoukei de Zimra, depuis Baroukh chéamar jusqu'à la lecture du Chéma : parler longuement et de manière développée à la louange de l'Omniprésent — comment Sa Mal'hout (souveraineté) est « la royauté de tous les mondes ».

7 ואיך שהוא קדוש ומובדל כו' עד שיהיה נקבע בקרב איש ולב עמוק. ועי"ז יגיע לקיום הקי"ש [הקריאת שמע] שמע ישראל.

Et [ils disent] comment Il est saint et séparé, etc., jusqu'à ce que cela soit fixé « au-dedans d'un homme, et [dans] un cœur profond ». Ainsi parviendra-t-il à accomplir la lecture du Chema : « Écoute, Israël ».

שמע לשון הבנה להתבונן כי ה' אחד פי' אחד ז' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם בטלים אל האל"ף הוא אלופו של עולם.

« Écoute » exprime la compréhension : contempler que « Havaya est Un ». « Un » (é'had) signifie que les sept cieux, la terre et les quatre directions du monde se trouvent dans l'annulation de soi (bitoul) devant l'alef, qui est le Maître (alouf) du monde.

8 וכמו שיש בגשמיות ז' רקיעים כו'. כך ברוחניות יש כמה מדרגות זו למעלה מזו וכולם בטלים אליו ית' רק שברוך שם כו'.

Et de même que, dans la matérialité, il y a sept cieux, etc., de même, dans la spiritualité, il existe de nombreux niveaux, l'un au-dessus de l'autre, et tous sont dans l'annulation de soi (bitoul) devant Lui, béni soit-Il — sauf que [c'est] « Béni soit le nom », etc.

שמבחי' דלי"ת רבתי דאחד נמשך בחי' ברכה והמשכה להיות בחי' שם כבוד מלכותו כו'. ועי"ז יגיע למדרגת ואהבת.

Car du niveau du dalet agrandi de « Un » se dégagent un niveau de bénédiction et un influx descendant, afin de constituer le niveau du « nom de la gloire de Son royaume », etc. Et par cela, il atteindra le niveau de « Et tu aimeras ».

פי' ואהבת הוא מלשון רצון. דהיינו שיהי' [שיהיה] רצונך שהוי' יהיה אלקיך בכל לבבך בשני יצריך יצי"ט [יצר טוב] ויצה"ר [ויצר הרע] לאהפכא חשוכא כו'

« Et tu aimeras » (ve'ahavta) est un terme qui exprime la volonté. C'est-à-dire que ta volonté soit que Havaya soit ton D.ieu, « de tout ton cœur » — avec tes deux penchants, le bon penchant et le mauvais penchant — afin de transformer l'obscurité [en lumière], etc.

שיעקור רצונו מהבלי עולם להיות לו שינוי רצון ולהפך רצונו לה' אחד וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ:

[C'est-à-dire,] qu'il déracine sa volonté des vanités du monde, de sorte qu'un changement de volonté s'opère en lui, et qu'il tourne sa volonté vers le D.ieu unique ; comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur terre. »

9 והנה כ"ז [כל זה] הוא בחי' אה"ע [אהבת עולם] שאומרים אהבת עולם אהבתנו. פי' אהבתנו שאהבה זו היא מתלבשת בתוך נפשנו.

Or, tout cela relève du niveau de l'ahavas olam, comme nous disons : « D'un amour éternel (ahavas olam), Tu nous as aimés (ahavtanu). » Le sens de « ahavtanu » est que cet amour est revêtu au sein même de notre âme.

שהנפש יכולה להיות כלי להגביל ולהלביש את האהבה זו בתוכה ממש להיות תוכה רצוף אהבה זו. אבל אה"ר [אהבה רבה] היא בשרש הנפש במקור חוצבה כי חלק הוי' ממש עמו.

Car l'âme peut être un réceptacle capable de contenir et de revêtir cet amour pleinement en elle-même, de sorte que « son intérieur est incrusté d'amour » — de cet amour. Mais l'ahavah rabbah [grand amour] se trouve à la racine de l'âme, à la source d'où elle a été taillée, car « Son peuple » est littéralement « une part de Havaya ».

10 ואני הוי"ה לא שניתי כתיב שהוא ית' למעלה מגדר עלמין ואין ערוך אליו ית' כלל אפי' [אפילו] כמשל טפה מים אוקיינוס.

Il est écrit : « Et Moi, Havaya, Je n'ai pas changé » ; car Lui, béni soit-Il, est au-delà des limites des mondes, et il n'existe absolument aucune comparaison avec Lui, béni soit-Il — pas même selon l'image d'une goutte [comparée] aux eaux de l'océan.

שעם היות שהוא חלק קטן מאלף אלפי אלפים ורבי רבבות. עכ"ז [עם כל זה] שייך איזה ערך ויחוס במהותו הדומה לו שגם מהות הטפה היא מים כמו הים הגדול ממש.

Car, bien que [la goutte] ne constitue qu'une infime partie, [une] parmi mille milliers de milliers et des myriades de myriades, il existe néanmoins une certaine comparaison et un certain rapport en raison de son essence, qui ressemble [à celle de l'océan] : car l'essence de la goutte est elle aussi de l'eau, exactement comme la grande mer.

משא"כ אליו ית' אין ההשתלשלות ערוך כלל ולכך האהבה שנלקחה מבחי' זו אינה מתלבשת ממש תוך הנפש ואין הנפש יכולה להגבילה אלא היא בבחי' מסותרת

Il n'en va pas ainsi pour Lui, béni soit-Il : l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) n'a absolument aucune commune mesure [avec Lui]. C'est pourquoi l'amour puisé à ce niveau n'est pas véritablement revêtu dans l'âme, et l'âme ne peut le contenir ; il demeure plutôt dans un état caché.

והיא באה לידי גילוי בבחי' ככל מאדך כו'. (וע' בתניא ס"פ מ"ג וע"י [ועי"ן] ג"כ פי י"ט):

Et elle vient à se révéler au niveau de « de toutes tes forces » (bechol me'odecha), etc. (Voir Tanya, à la fin du chapitre 43 ; voir aussi le chapitre 19.)

11 והנה ההפרש שבין אה"ע [אהבת עולם] לאה"ר [לאהבה רבה] הוא כי אה"ע [אהבת עולם] הבאה מחמת התכונות ועומק מחשבתו יש לה הפסק שאם לבבו פונה לדברים אחרים וטרוד במחשבתו בעסקי עולם אזי חולפת ועוברת ממנו כו'

À présent, la différence entre l'ahavas olam et l'ahavah rabbah [amour immense] est la suivante : l'ahavas olam, qui provient de la contemplation et de la profondeur de la pensée, peut être interrompue ; car si son cœur se tourne vers d'autres choses et que sa pensée est occupée par les affaires du monde, elle passe et s'éloigne de lui, etc.

משא"כ האה"ר [האהבה רבה] שבשרש נפשו ממקור חוצבה אין לה הפסק שגם אם לבבו פונה לדברים אחרים הרי אין בזה לעומת זה להיות לעומת האהבה הזאת להטרידה ולהפסיקה.

Il n'en va pas ainsi de l'ahavah rabbah, qui se trouve dans la racine de son âme, depuis la source où elle a été taillée : elle ne peut être interrompue. Car même si son cœur se tourne vers d'autres choses, il n'y a pas là de « l'un opposé à l'autre », [rien] qui puisse se tenir face à cet amour, le troubler et l'interrompre.

12 ולזאת תשאר אהבה זו בבחי' רשימו להיות זכרונה תקועה בלב בל תמוט עולם ועד.

C'est pourquoi cet amour demeure sous la forme d'un réchimou (empreinte), afin que son souvenir soit fixé dans le cœur, « sans jamais vaciller, à jamais ».

אך כיצד תהיה אה"ר [אהבה רבה] זו בבחי' גילוי שיעלה ויגיע למדרגת ככל מאדך ע"ז אמרו נכנס יין יצא סוד היא התורה שנק' בשם יין.

Mais comment cette ahava rabba [amour immense] se révélera-t-elle, de sorte qu'elle s'élève et atteigne le niveau de «de toutes tes forces»? À ce sujet, ils ont dit: «Le vin entre, le secret sort»: [le vin] est la Torah, qui est appelée «vin».

13 וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה כי על האהבה נאמר וירא אלקים את האור כי טוב ואמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] כי טוב לגנוז בתורה.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «Les paroles des Scribes me sont plus agréables que le vin de la Torah.» Car, au sujet de l'amour, il est dit: «D.ieu vit que la lumière était bonne»; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «"Bonne"» — à cacher dans la Torah.

וכשנכנס יינה ש"ת [של תורה] יצא סוד הוא אור האהבה הגנוז מההעלם אל הגילוי להיות אצלו גילוי האה"ר [האהבה רבה] המושרשת בשרש נפשו במקור חוצבה בבחי' ככל מאדך

Lorsque le vin de la Torah pénètre en lui, le secret — qui est la lumière cachée de l'amour — sort de sa dissimulation et se révèle, de sorte que se manifeste en lui l'ahavah rabbah [amour immense], enracinée à la racine de son âme, dans la source d'où elle a été taillée, au niveau de «de toute ta force».

וע"ז נא' [נאמר] פותח את ידיך. יודי"ך הן הם בחי' הצמצומים רבים ועצומים מאא"ס [מאור אין סוף] ב"ה להיות השתלשלות המדרגות מעילה לעלול כו'.

À ce sujet, il est dit: «Tu ouvres Ta main» (yadecha). «Yudecha» («Tes youds»): ce sont les niveaux des contractions (tsimtsoumim), nombreuses et puissantes, de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin que s'opère, de niveau en niveau, l'enchaînement descendant des niveaux, de cause à effet, etc.

14 ומקור התהוות העולמות מאין ליש מרצה"ע [מרצון העליון] ב"ה וע"י התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' פותח את היודי"ן והצמצומים להיות גילוי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה.

La source de la venue à l'existence des mondes, du néant à l'être, est la Volonté suprême de D.ieu, béni soit-Il. Et, par la Torah, qui est Sa sagesse et Sa volonté, béni soit-Il, [II] ouvre les youd (lettres yod) et les tsimtsoum (contractions), afin que la Volonté suprême de D.ieu, béni soit-Il, se révèle.

ומשביע לכל חי דהיינו בכל חיות ואור המתפשט בעולמות מריש כל דרגין כו'. להיות בהם בחי רצון
 שיהי [שיהיה] שורה ומתגלה בהם בחי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה ונמשך לנפש האדם ג"כ שיהי [שיהיה]
 מתגלה בו רצה"ע [רצון העליון] שכנפשו

« Et rassasie tout être vivant » : c'est-à-dire que, dans toute la force vitale et toute la lumière qui se répandent dans les mondes, depuis la tête de tous les degrés, etc., il y ait un aspect de volonté : que l'aspect de la Volonté suprême de D.ieu, béni soit-Il, y réside et s'y révèle. Et elle se prolonge également jusqu'à l'âme de l'homme, afin que la Volonté suprême présente dans son âme s'y révèle.

דהיינו האה"ר [האהבה רבה] המושרשת בשרש נפשו למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת מאחר שהרצ"ע
 [שהרצון העליון] בא אצלו לידי גילוי למטה בלבושי הנפש דבור ומעשה ע"י דבור בת"ת [בתלמוד תורה]
 ומעשה המצות ולכן אמרו רז"ל [רבותינו זכרונם לברכה] ששואלים את האדם קבעת עתים לתורה.

C'est-à-dire l'ahavah rabbah (grand amour), enracinée dans la racine de son âme, au-delà de ce que l'âme peut supporter ; car la Volonté suprême s'est révélée en lui ici-bas, dans les vêtements de l'âme que sont la parole et l'action — par la parole dans l'étude de la Torah et par l'accomplissement des mitsvot. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit qu'on demande à l'homme : « As-tu fixé des moments réguliers pour l'étude de la Torah ? »

שע"י יעורר את האהבה מלמעלה בשרש נפשו שאינה מתלבשת בשום כלי המעלים ומסתיר שאין
 כמוה ולא דוגמתה בזלעו"י [בזה לעומת זה] הנ"ל ואין לה הפסק שאפי" [שאפילו] בעסקו בשאר ענינים תהיה
 אהבה זו תקועה בלבו.

Par cela, il éveillera l'amour d'en haut à la racine de son âme, qui n'est revêtu d'aucun réceptacle qui le voile et le dissimule ; rien ne lui ressemble ni ne lui est comparable dans le domaine opposé évoqué plus haut ; et cet amour n'est jamais interrompu, si bien que, même lorsqu'il s'occupe d'autres choses, il reste fermement fixé dans son cœur.

ומזה יבא לידי ודברת בם כו' (וע' באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה איתא רפ"ד דמגלה ודאשתמש בתגא כו'
 במי ששונה הלכות כו' יעו"ש [יעוין שם]):

Et de là, il en viendra à « et tu en parleras », etc. (Voir Iggeres HaKodesh, le passage qui commence par : « Il est dit au début du quatrième chapitre de Meguila : “Celui qui fait usage de la couronne”, etc. » — au sujet de celui qui étudie les halachos (lois), etc. ; voir là-bas.)

15 ובוזה יובן הכתוב חכלילי עינים מיין. פי עינים הוא מ"ש עיני תמיד אל ה'. הנה עין ה' אל יראיו.

Cela permet de comprendre le verset : « Rouges de vin, ses yeux ». Les « yeux » sont [comme] dans ce qui est écrit : « Mes yeux sont toujours tournés vers Havaya » ; « Voici que l'œil de Havaya est tourné vers ceux qui Le craignent. »

והוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא דהיינו שיאיר בלבו אור האהבה לה' בבחי' ראייה היא בחי' אהבה בתענוגים שהיא מדרגה העולה על כולנה למעלה מאה"ר [מאהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]

C'est le niveau de « contempler la gloire du Roi », c'est-à-dire que la lumière de l'amour pour D.ieu brille dans son cœur à la manière d'une vision ; c'est le niveau de l'amour dans les délices, un niveau qui les dépasse tous, au-dessus d'ahavah rabbah et d'ahavas olam.

[וצ"ע [וצריך עיון] בתניא פמ"ג משמע דאה"ר [דאהבה רבה] היא אהבה בתענוגים. וצ"ל שיש ב' בחינות אה"ר [אהבה רבה] הא' האהבה הנז' [הנזכר] בתניא פי"ט כשבאה לידי גילוי כשאינה בבחינת גילוי התענוג.

(Cela demande examen à la lumière de Tanya, chapitre 43, où il semble ressortir qu'ahavah rabbah est l'amour dans les délices. Il faut donc dire qu'il existe deux niveaux d'ahavah rabbah. Le premier est l'amour mentionné dans Tanya, chapitre 19, lorsqu'il vient à se révéler, sans toutefois être au niveau d'un plaisir révélé.)

וגדולה ממנה היא אה"ר [אהבה רבה] בתענוגים. ועיין במ"א ע"פ אחותי רעיתי יונתי כו'. שם נתבאר אחותי היא מצד אהבה טבעית ויונתי היא אהבה בתענוגים)

L'ahavah rabbah dans les délices lui est supérieure. Voir ailleurs, à propos de « Ma sœur, mon amie, ma colombe », etc. ; il y est expliqué que « Ma sœur » relève de l'amour naturel, et que « Ma colombe » est l'amour dans les délices.)

וכענין שכתוב עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זע"ז [זה עם זה / זה על זה] ומתענגים כו'. כך יהיה קשר האהבה בדביקות נפלא ועצום עד שיהיו עיניו ולבו כל הימים רק לאסתכלא ביקרא דמלכא. וכמ"ש בזהר ע"פ הסבי עיניך כו' דמוקדין ליה בשלהובין דרחימותא.

Comme il est écrit : « Tes yeux sont des colombes » : à l'image d'un couple de colombes qui se regardent constamment et y trouvent leur délice, etc., ainsi le lien d'amour sera-t-il fait d'une adhésion merveilleuse et puissante, jusqu'à ce que ses yeux et son cœur ne soient, tous les jours, tournés que vers « contempler la gloire du Roi ». Comme il est écrit dans le Zohar à propos de « Détourne tes yeux », etc. : « qui embrasent D.ieu des flammes de l'amour. »

שתהא האהבה מתלהבת ומתלהטת בלב איש להתענג על ה' מרוב כל עד שאין כח בנפשו להגביל את האהבה בלב רק בבחינת ראייה מבחוץ (ועיין במ"א ע"פ עיניך יונים וע"פ הראיני את מראיך):

C'est-à-dire que l'amour s'embrase et flamboie dans le cœur d'une personne, qui trouve en D.ieu un délice supérieur à tout [le reste], jusqu'à ce que son âme n'ait plus la force de contenir l'amour dans le cœur autrement que sous forme de vision depuis l'extérieur. (Voir ailleurs, à propos de « Tes yeux sont des colombes » et de « Fais-moi voir ton apparence ».)

16 וזהו ענין חכלילי עינים. פירוש אדמומית העינים שאודם העינים הוא מחמת תוקף רשפי אש דמוקדין ליה בשלהוביתא כו'.

Tel est le sens de « rouges des yeux » : la rougeur des yeux, car elle provient de l'intensité des « étincelles ardentes » qui « embrasent D.ieu de flammes », etc.

והוא בחינת מעלת ומדרגת השבת אז תתענג כו' וקראת לשבת ענג. אך מי שטרח בע"ש [בערב שבת] כו'.

C'est le niveau de la qualité et du rang particuliers du Chabbat : « Alors tu prendras plaisir », etc., « et tu appelleras le Chabbat un délice ». Mais « celui qui a peiné la veille de Chabbat », etc.

ולכן צריך כל ימות החול ליגע את נפשו. לעורר את האה"ר [האהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם]. וע"י זה יגיע לבחינת האהבה בתענוגים המתגלית בשבת.

C'est pourquoi, durant tous les jours de semaine, il faut peiner avec son âme pour éveiller l'ahavah rabbah [amour immense] et l'ahavas olam [amour éternel] ; par cet effort, on atteindra le niveau de l'amour dans les délices qui se révèle le Chabbat.

17 והנה כ"ז [כל זה] בא מבחינת ומדרגת יין. יינה ש"ת [של תורה]. וזהו חכלילי כל חיך הטועם אומר לי לי.

Maintenant, tout cela procède du niveau et du degré du vin : le vin de la Torah. C'est là le sens de « chachlili » : « chaque palais (chech) qui goûte dit : “Pour moi, pour moi” (li li). »

לפי שיתגלה בחיך הטועם את היין דהיינו בחיך חכמה וטעמי מצות שהם בחיך תענוג העליון.

Car le niveau du palais qui goûte le vin se révélera ; c'est-à-dire le niveau de 'Hokhma (sagesse) et des raisons (te'amim, « goûts ») des mitsvot, qui relèvent du plaisir suprême.

ועי" כן נתעלה בעילוי אחר עילוי לי לי עד רום המעלות (פי" ח"ך הטועם זהו בחי" אהבה בתענוגים המתגלה בשבת שהוא בחי" שם ע"ב [שם ע"ב] דחכמה

Et par cela, il s'élève, ascension après ascension, «pour moi, pour moi», jusqu'aux sommets les plus élevés. (Explication : «le palais qui goûte» est le niveau de l'amour dans les délices, révélé à Chabbat, qui est le niveau du Nom Av (72) de 'Hokhma ;

ואזי אומר לי לי בי"פ [בי פעמים] דהיינו שנכללו בו ב' אהבות הנ"ל אה"ר [אהבה רבה] ואה"ע [ואהבת עולם] שהם מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] דמ"ה [דשם מ"ה] מברר ב"ן [שם ב"ן] ועי" יחוד מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] מתגלה בשבת בחי" הגבוה משניהם והוא בחי" שם ע"ב [שם ע"ב] אהבה בתענוגים):

et alors il dit «pour moi, pour moi» deux fois, c'est-à-dire que les deux amours mentionnées plus haut, ahavah rabbah [amour intense] et ahavas olam [amour lié au monde], y sont incluses. Elles sont Mah (45) et Ban (52), car Mah affine Ban ; et, par l'union de Mah et Ban, se révèle à Chabbat le niveau supérieur à tous deux, celui du Nom Av : l'amour dans les délices.)

18 ולבן שינים מחלב. פירוש כי שינים הם הטוחנות את המאכל להיות מתעכל במעיו שעיי"ז יהי" [יהיה] מזון לגוף

«Et la blancheur des dents vient du lait.» Cela signifie que les dents broient la nourriture afin qu'elle soit digérée dans ses entrailles, et qu'elle devienne ainsi une nourriture pour le corps.

משא"כ כשלא ילעוס ויטחון המאכל בשיניו לא יבא לידי עכול כלל ולא יהיה לו למזון ולשובע.

En revanche, s'il ne mâche pas et ne broie pas la nourriture avec ses dents, elle ne sera pas digérée du tout et ne sera pour lui ni nourriture ni source de satiété.

19 וכך עדי"מ כדי שיהי" [שיהיה] מזון לרמ"ח אברין דמלכא שתהא נפשו מרכבה אליהם שיתאחד ממש עם הנפש צ"ל בבחי" שינים הטוחנות ומפררות

De même, à titre d'analogie : pour qu'il y ait une nourriture pour «les 248 membres du Roi», afin que son âme soit un char pour eux et qu'elle s'unisse réellement à l'âme, il faut l'aspect des dents qui broient et écrasent.

דהיינו לפרר ולברר כל מעשיו ודבוריו ומחשבותיו ולדקדק ולפשפש בהן ולהיות ממארי דחושבנא לשקול כל דרכיו ולפלס מעגלותיו.

C'est-à-dire broyer et trier tous ses actes, ses paroles et ses pensées, les examiner avec minutie et les scruter, et compter parmi les «maîtres du compte», peser toutes ses voies et mesurer ses sentiers.

20 ונקי בלשון הגמ' [הגמרא] מדקדק במעשיו שעיי"כ [שעל ידי כך] יהיה בבחי' עכול בנפש שהטוב יקבל למזון ולשובע והפסולת המעורב תערוכת זר ופסולת ידחה לחוץ.

Dans le langage de la Guemara, cela s'appelle être «méticuleux dans ses actes». Grâce à cela, il y aura dans l'âme une sorte de digestion : elle recevra le bien comme nourriture et source de satiété, tandis que les déchets qui s'y trouvent mêlés — un mélange étranger et des rebuts — seront rejetés au-dehors.

וכן בענין בירורי המדות אוי"ר [אהבה ויראה] כל חד לפום מאי דמשער בלבי' ושוקל במאזני שכלו כיצד היא האהבה האמיתית לה'.

Il en va de même pour le raffinement des attributs émotionnels (midot), l'amour et la crainte : «chacun selon ce qu'il mesure dans son cœur», il pèse sur la balance de son intellect ce qu'est l'amour véritable de D.ieu.

21 וכיצד היא בחי' אתהפכא חשוכא כו' באמת לאמתו להיות מייגע א"ע [את עצמו] כיגיעת הנפש לכא למדרגה זו שיהיה נקבע בלבו באמת לאמתו בלי דמיונות כו'.

Et [il évalue] ce qu'est le niveau de « transformer les ténèbres [en lumière] », etc., en vérité absolue — se fatiguer par l'effort de l'âme pour parvenir à ce niveau, afin qu'il soit véritablement fixé dans son cœur, sans imaginations, etc.

וכיוצא בזה כמה דרכים הידועים למבקשי ה' יבינו כל מאליהם שצריך לדקדק ולפשפש כו' ולהיות מייגע עצמו כו'.

Il existe de nombreuses voies de ce genre, connues de « ceux qui recherchent Havaya », qui « comprendront tout » par eux-mêmes : il faut examiner avec minutie, scruter, etc., et se fatiguer, etc.

אך אח"כ יגיע לבחי' ומדרגת החלב.

Mais ensuite, il atteindra le niveau et le degré du lait.

כמו שהחלב עדי"מ מגדל את הולד להיות אבריו נגדלים. כך בחי' החלב של תורה מגדל את מדותיו אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' להיות לו אוי"ר [אהבה ויראה] היותר גדולים בגדלות המוחין

De même que le lait, à titre d'analogie, fait grandir le nourrisson, de sorte que ses membres se développent, ainsi le niveau du lait de la Torah fait grandir ses attributs émotionnels (midot), son amour et sa crainte, etc., de sorte qu'il éprouve l'amour et la crainte les plus intenses, dans la maturité de l'intellect (gadlout ha-mo'hin).

(שהאברים הם המדות ועיקרם הם חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] ובחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבתוכן המקיימות אותן וכל אי מג' מיני בחינות אלו כלולה מכל הנ"ל הרי פ"א. וכל בחי' נחלקת לג' בחי' ראש תוך סוף הרי רמ"ג. ושרשם ה"ח [ה' חסדים] המגדילים הרי רמ"ח).

(Car les membres sont les attributs émotionnels, principalement 'Hessed, Guevoura, Tiferet, Netsa'h, Hod et Yessod, ainsi que les niveaux de 'Hokhma, Bina et Daat qui se trouvent en eux et les maintiennent ; et chacun de ces trois types de niveaux comprend tout ce qui précède, ce qui donne 81. Chaque niveau se divise en trois niveaux — tête, milieu et fin — ce qui donne 243. Leur racine est constituée des cinq 'Hassadim (bontés) qui les font croître, ce qui donne 248.)

וזהו רוחצות בחלב כו' שהחלב מרחיץ המדות ונהפכין ממהות למהות להיות נהפך לבו ונעשה כאיש אחר לגמרי בשינוי המדות כולן שוין לטובה.

C'est cela, « lavées dans le lait », etc. : le lait lave les attributs émotionnels, qui se transforment d'une nature en une autre, de sorte que son cœur se transforme et qu'il devient comme une personne entièrement différente, tous ses attributs étant pareillement changés pour le bien.

ומזה יומשך להיות לבן שינים שיהיה בהם בחי' לבנונית ובהירות בכירורי המדות בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות בבחי' ראה חושיית שלא ביגיעה יגיעת הנפש ויגיעת בשר רק מיד יגיע אליו כו'.

De là découlera la « blancheur des dents » : elles auront la qualité de la blancheur et de la clarté dans l'épuration des attributs, avec une ascension après l'autre, jusqu'aux plus hauts sommets, sous la forme d'une vision sensible — sans effort, ni effort de l'âme ni effort de la chair ; cela lui parviendra au contraire immédiatement, etc.

וזה חכלילי כו' מיין כו' מחלב כו' ובחי' יין וחלב נעשה הכל בחי' חכלילי לי לי עד רום המעלות:

Et c'est cela, « rouge », etc., « par le vin », etc., « par le lait », etc. : les niveaux du vin et du lait deviennent tous le niveau de « chachlili » — « pour moi, pour moi » — jusqu'aux plus hauts sommets.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/vayechi/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak